

2012. április – X. évfolyam 4. szám

A szegedi piaristák lapja

PIÁR FUTÁR

Tavaszt zengnek a madárkák.

Soha kedvesebb dalárdát!

Ám az egyik némán kushad.

Csak nem készül kritikusnak...

(Romhányi)

BOLONDOS ÁPRILIS

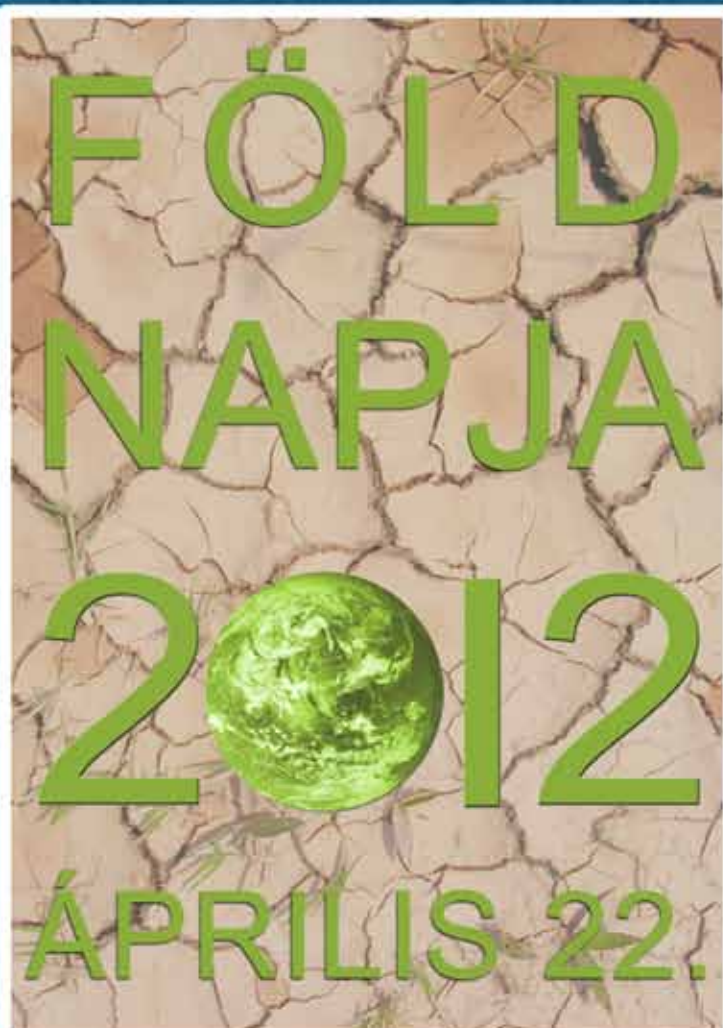
Ajánld fel adód egy százalékát!

DUGONICS ANDRÁS ALAPÍTVÁNY

ADÓSZÁM: 19083924-1-06

Magyar Katolikus Egyház technikai száma: 0011

PIARISTA

bolt.piarista.hu

A SZEPIPRESS jelenti

A szegedi piarista iskola május 5-én 9 órakor tartja végzős diákjainak ballagási ünnepségét. Virágátadásra 8.30-tól van lehetőség. Az írásbeli érettségi vizsgák május 7-én kezdődnek.

A tavaszi osztálykirándulások időpontja május 7-9.

Iskolánk V. korcsoportos kosárlabda csapata a Diákolimpia városi fordulójában a Radnóti, a Ságvári és a Gábor Dénes középiskolák elleni küzdelemben bronzérmet szerzett. A csapat tagjai: Novák Ádám 7.a, Gárgyán Levente 8.b, Antal Tibor Kende 9.b, Vass Gábor 10.b, Magda Gábor 10.b, Németh Patrik 10.b, Wéber Márk 11.a. Edző: Boczor Zoltán. Gratulálunk!

Az Alapítványi bál idei bevétele 420.490 forint volt. A bevételből templomi padokat illetve a tornacsarnokban zajló rendezvényeinkhez új szőnyeget szeretnénk vásárolni. Ezúton is köszönjük minden támogatónk nagylelkűségét és segítségét.

Piarista küldetés, jövőkép, alapértékek

KÜLDETÉSNYILATKOZAT

Evangelizare educando (A nevelés által evangelizálunk)

Együttműködő közösségekben fejlesztő közeget alkotva hatékony segítséget nyújtani a ránk szorulóknak és hozzáink fordulóknak abban, hogy kibontakoztassák teljes emberségüket, érett személlyé váljanak.

JÖVŐKÉP

Oázis akarunk lenni a körülöttünk élők számára közösséggel, iskolával, temp-lommal.

A teljes emberré válás tanulósa az életünk legmeghatározóbb vonása:

- tanulunk élni és együtt élni, tenni és együtt dolgozni;
- és tanuljuk annak a tapasztalatát, hogy az életünk és emberi kibontakozásunk Isten ingyenes ajándéka.

Közösségünk a szeretet iskolája, ahol tanuljuk a kommuniót, a Jézus Szentlelke által teremtett közösséget

- amely a bizalom és elfogadás helye,
- ahol a tagok szembe tudnak nézni önmagukkal és a közösség helyzetével,
- ki tudják mondani és el tudják fogadni az igazságot magukról és a közösségről,
- felelősséget vállalnak magukért és a közösségért,
- tudnak segítséget kérni és adni,
- és ezáltal egyre szabadabban tudják kutatni egyénileg és közösen, hogy

Isten milyen közösségre hív, és milyen szolgálatra küld.

Szolgálatunk abban áll, hogy ezt a közösen megélt életét tapasztalatot adjuk tovább a környezetünknek:

- helyi és országos szinten egyházi és világi közösségeknek és tagjaiknak,
- érzékeny figyelemmel megnyílván a szegények és kicsinyek felé; mindazok felé, akik leginkább rászorulnak erre a tapasztalatra, és akiktől mi is tanulunk.

Élő kapcsolatban vagyunk a környezetünkkel:

- helyi közösségeink, iskoláink és templomaink életet árasztó központok;
- a rendtartomány közösségek és iskolák élő hálózatoként működik;

- élő kapcsolatban vagyunk az egyetemes Renddel.

Iskoláink

- magját keresztény közösség alkotja;
- törekszenek a kalazanciusi iskolát követve mindenki számára nyitottak lenni, sokféle diákot képesek befogadni;
- diákjainkat személyesen kísérjük, egyéni tanulói utakat nyitunk előttük, közösségben, együttműködésre és szolidaritásra neveljük őket.

Vonzó az életünk, mert élet fakad a közösségünkben,

- ezért nő a hivatások száma,
- szívesen csatlakoznak hozzánk világiak is, akik akár tanárként, akár más hivatást végezve részesülni akarnak Kalazancius karizmájában;
- öregdiákjaink élő közösségekbe szerveződnek, közösségek meghatározó tagjai;
- újabb iskolákat tudunk bevonni működési hálózatunkba;
- tapasztalatainkkal segítünk egyházi és világi oktatási intézményeket hivatásuk jobb megélésében.

Az életünknek teret adó intézmények

- működése átlátható, tervezett, gazdaságos;
- fenntartásuk biztosítva van, mert szolgálatunkhoz támogatókat nyertünk.

Alapelvek és alapvető értékek
Felelősségvállalás, Együttműködés, Önfejlesztés, Rendezettség, Igazságkeresés

piarista.hu

Ábra: Emberképünk

IMPRESSZIÓ PIÁR FUTÁR A szegedi piaristák lapja – Megjelenik havonta – Lapengedélyszáma: 2.2.4/1513/2003. – KIADÓ Dugonics András Piarista Gimnázium a Dugonics András Alapítvány támogatásával. Szám-laszám: 10402805-28012423-00000000 – FELELŐS KIADÓ Papp Attila – SZERKESZTŐ Mészáros Ferenc – KORREKTÚRA Mészárosné Szabó Tünde – NYOMDAI ELŐKÉSZÍTÉS Férc Szemes Áron – SZER-KESZTŐSÉG 6724 Szeged, Bálint Sándor u. 14., Tel: 62/549-090, Elektronikus levélcím: piarifutar@szepi.hu – NYOMÁS Planet Corp. Szolgáltató Kft. 6771 Szeged, Makai út 4. – Kizárólag belső terjesztésre.

NEVETNI KELLI

Az embernek talán legemberibb vonása, hogy az élőlények közül egyedül – nevetni tud.

Ligeti lelkigyakorlat

Mint azt a címben már említettem, a 9. a a Ligetben, illetve a mellette lévő újszegedi plébánián volt lelkigyakorlaton. Osztályfőnökünk, Böszörményi tanár úr három segítőt is szerzett magá mellé. Név szerint: Keserű atyát (ő vezette a lelkigyakorlatot), Nemes tanárnőt és Újhelyi tanár urat. Velük együtt, miután mindenki sikeresen megérkezett, el is kezdtük a csütörtöki napot. Gitáros kísérettel énekelünk, majd Keserű atya elmondta a két napunk programját. Ez három témát takart: csütörtök délután a kudarcaink, délután a konfliktusaink, pénteken pedig az istenkapcsolatunk. A témákat megvitatuk a csoportokban. Ezek között persze kaptunk szüneteket is, melyeket frizbizéssel, focizással és más játékokkal töltöttünk. Az első téma után ebéd következett. Ezt a tavalyival ellentétben most kiszállították, így helyben falatozhattunk. Következett a második téma, amit ismét Keserű atya konferált fel egy kis énekléssel. Bár a hangunk kicsit mélyebb volt a kellenél.

Jóllakottan bomlottunk ismét csapatokra, és vitattuk meg az aktuális kérdést. A napot pedig egy közös imával zár-

tuk a templomban, ahol mindenki kapott egy madzagot, amire annyi csomót kötöttünk, ahány bajunk volt éppen. A pénteki nap jóval rövidebb volt, hiszen csak a délelőttöt töltöttük ott.

Sajnos az idő is sokat romlott, és volt egy kis sár is, de ez nem lombozott le minket. Az utolsó kérdés megvitatása előtt kimentünk elmélkedni egy kicsit a ligetbe. Persze ezt szólóban. A fent említett sár miatt ragadt ránk egy kevés mocsok is.

Ismét sorra került egy téma, de már az utolsó. Nem voltunk olyan lelkesek, de amikor ki kellett agyalni a „színpadi előadást”, ami az utolsó feladatunk volt, mindenki megcsillogtatta kreativitását. Ezek persze elsősorban sikert arattak mind humorban, mind tanulásban.

Az egész lelkigyakorlatunkat természetesen egy misével koronáztuk meg. Végzőra pedig

ebédeltünk egyet, utána mindenki mehetett a dolgára. Természetesen a sár miatt néhány embernek maradnia kellett takarítani, de Böszörményi tanár úr megdicsérte a társaságot, mert nem nyavalygott emiatt. A következő héten pedig az osztály átadta személyre szóló ajándékait a csoportvezetőknek, akik, reméljük, nagy örömmel fogadták ezt.

Böngyik Ádám 9. a

A demokrácia ünnepe

„Jól hallottam?” – kérdeztem Oláh Bálinttól a díszteremben. Igen, jól hallottam. A kecskeméti piarista iskola dökösei és Nagy Attila SP igazgató úr és a dökös tanár látogattak meg a május 17.-én a mi szeretett iskolánkat. Nagy Mariann tanárnő, már pár napja készült a kecskemétiiek érkezésére, természetesen a dökösök mindenben a segítségére voltak. (Az intenzív segédkezésben a 3. óra alól való igazolt távollét is szerepet játszott. A díszteremben vártuk a „másik” piar tanulóit és igazgatóit. Elnökünk, Szebellédi Mátyás elmondta nekik, hogy milyen programjaink voltak ebben az évben. Ezt a munkacsoportok bemutatkozása követte, Nagy Mariann tanárnő és Novák Tamás részletesen bemutatták a mi iskolai dökünket és munkánk gyümölcseit aztán a kecskemétiekre került a sor.

Szoktunk szervezni irodalmi teaházakat, gólyabált, kerti partikat,

humor esteket és piár partyt is, ahol diszkó, rockzene és karaoke buli van, természetesen szeszes ital és egyéb dohányáruk fogyasztása nélkül – mesélte a prezentációt tartó kecskeméti diák.

Én, személy szerint kifejezetten örültem, hogy megismerhettem őket. De szerintem ezt a véleményemet a többi dökös is lájkolná. Sokat tanultunk egymás munkásságából és mindannyian jól éreztük magunkat. Az összejövetel végén meghívást kaptunk Kecskemétre, jövőre mi látogatunk el hozzájuk, ezzel hagyományt teremtve a két iskola között. Mi a meghívást örömmel elfogadtuk, jövő tavasszal el is fogunk menni.

Köszönjük a kecskemétiiek részvételét, Nagy Mariann tanárnő szervezését és a dökösök helyt állásáért is hálásak vagyunk!

Kohl Norbert, 12.a

KÖZHÍRRÉ TÉTETIK

NÉPDALÉNEKLÉSI
VERSENY

2012. május 03-án 15 órakor

Ursula és András újra együtt

Miután októberben szíves vendéglátásunkat élvezte a brühli St. Ursula Gimnázium – németországi testvériskolánk – néhány diákja, most rajtunk állt a sor, hogy felfedezzük Germánia eme gyönyörű nyugati szegletét.

E célból kerekedtünk fel március 21-én szerdán először Ferinek hegyére vonattal, majd német szárnyakkal repülve Köln-Bonn repülőtérré felé.

Utunk zökkenőmentesen és vidám hangulatban telt. Megérkezvén a reptérre egy „hatalmas” zászló fogadott minket ezzel a felirattal: „Isten hozott benneteket (repülővel), Welcome to Germany!” Miután mindenki megtalálta a cserediákját, és megtörténtek a várva várt találkozások, elindultunk – ki-ki a maga módján – német családjaik otthonába, mivel ekkor már későre járt.

Programjaink az iskolában kezdődtek. Csütörtök reggel máris bepillantást nyerhettünk egy misébe az iskola kis kápolnájában. Német barátaink nélkül felkerekedtünk, hogy Németország egyik legnagyobb városát (Köln) jól szemügyre vegyük. Először a méltán világhírű, csodaszép és hatalmas kölni dómba látogattunk el. Az iskolából velünk tartott egy kedves tanár úr, aki kalauzolt bennünket. Még a toronyba is fölmentünk – ami felért egy edzéssel –, és megcsodálhattuk a várost jó magasból. Ezután megnéztük a Rajnát és számos szép, régi házat, valamint egy filharmóniai koncertet. Bőségesen megebédeltünk, és kóstolhattunk egy kicsi helyi nedűt is: a helyi sört, név szerint Kölscht, ami kifejezetten finom. Délután sportolás jutott osztályrészüln. (Ez már a német barátainkkal együtt.) Volt kapitánylabda és akadálypálya a rendkívül jól felszerelt új sportcsarnokban. A nap hátralévő részét a diákjainkkal töltöttük szabad program keretében: néhányan fagyiztak, kerti partiztak, vagy hazamentek.

Ott tartózkodásunk rendkívül mozgalmas volt, és a programokat is jól megszervezték nekünk.

Másnap az iskolában kezdtük a napot, beültünk néhány órára tapasztalatszerzés céljából. Megismerkedhettünk más diákokkal, összehasonlíthattuk az oktatást. Suli idő végeztével vetélkedőn vettünk részt, ami a városról szólt, de a társaság a fárasztó iskola után elment pihenni és beszélgetni a gyönyörű brühli Augustusburg kastély kertjébe. A kiírt program ezután véget ért, és este elmentünk bulizni.

Másnap a kölni állatkertbe mentünk. Egyet mondok: nagyon szép és kiépített, de nem túl nagy, tehát jól éreztük magunkat. Ezután kezdetét vette a hétvégi szabad program a családokkal. Örömeinkre közös összejöveteleket szerveztek nekünk, elmentünk Kölnbe városnézésre, házibuliba, és vasárnap jött az egyik fő attrakció az aquapark, amit – nyugodtan kimerem jelenteni – mindenkinek nagyon tetszett. Olyan csúszdába

szállhattunk be, ami eleve 75 fokos szögben állt, egy kabinba léptünk be és egy csapóajtón álltunk, tehát észveszejtő kaland volt. „Aquaparkozás” után este szerveztek nekünk egy rendkívül jó hangulatú házibulit az egyik német lánynál. Volt minden, mi szem-szájnak ingere, finom német üdítő, saláták, tehát feltettük ezzel a bulival a hétvége i-jére a pontot.

Hétfőn az iskolában betekintést nyertünk Németország jelenlegi helyzetébe egy ottani történelemtanár előadása által. Megismertük az ország gazdasági és társadalmi vonatkozásait. Ezek után elindultunk Bonnba – az egykori NSZK fővárosába – egy jó nagy városnéző túrára. Szakszerű, angol nyelvű idegenvezetést kaptunk ebben a csodaszép kastélyokkal, palotákkal behálózott városban. Egy szóval így tudnám jellemezni: gyönyörű. Jártunk kolostorban, templomokban, meglátogattunk szép, régi épületeket, mint például a barokk, ezáltal díszes és pompás városházát, valamint hatalmas kastélyrendszert. Miután finomat lakmározunk az egyetemi menzán, kaptunk szabadidőt, amelyet valaki vásárlással, pihenéssel, vagy még jobb feltérképezéssel töltött. Majd e város hírességének, Ludwig von Beethovennek a szülőházába mentünk el, ami hasznos és élvezetes időtöltés volt. Siettünk vissza, mivel ez volt az utolsó teljes nap, amit Németországban, Brühelben töltöttünk, és ez alkalomból búcsúestre voltunk hivatalosak.

Finomakat ettünk, ittunk, játszottunk és beszélgettünk. Így a végére nagyon jó kis összekovácsolt társaság kerekedett.

A keddünk nagyon mozgalmasnak ígérkezett. Délelőtt bejártuk a brühli Augustusburg kastélyt, amely kihagyhatatlan vizuális élményt nyújt a szemlélő közönség számára. Ez az épület is – mint Németországban sok másik – rendszeren „kapott” a II. világháborúban, de példásan restaurálták minden egyes szegletét. Aki teheti, látogasson el oda, megéri. Kastélytúránk után utunk Wesselingbe tartott,

ahol is kipróbálhattuk a falmászást. Hát nem mondom, de kemény, nagyon kemény volt. Nagyon nagy élmény volt annak, aki először próbálta. (A többieknek is!!) Ebbe a sportba is belekóstoltunk, és tetszett mindenkinek! Testmozgásunk után immár elérkezett az idő, hogy elinduljunk a reptérre. Ott hosszas búcsúzkodás, reményteljes jövőbetekintő szavak után kalandunk végéhez közeledett. Becsekkolás után felszálltunk, és átfutottak agyunkon ezek a csodás pillanatok. Nagyon kedvesek voltak velünk, és a programok is szuperek voltak. Le a kalappal! Élményeink egy örök életre szólóak.

Vonatunk nem sokkal éjjél után ért be, és most már itt-hon gondolhattuk át, milyen jó is volt ez az egy hét. Köszönet a kísérésért Papp és Czeglédi tanár uraknak!

Bokor Dániel 10.b

NEVETNI KELL!

Aki méltóságán alulinak tartja a nevetést, előbb-utóbb menthetetlenül nevetséges lesz.

5

Vérre menve... A vérszívás állati mesterei

„A szúnyog a falusi élet gyönyöreire tartozik, ezért rokona a légynek, a varangynak, daráznak, hangyának, harapós kutyának és a döglött macskának. [...] A szúnyog tehát estefelé jön elő, ő a nap gyönyöreinek, porának, sarának, kukacosszöld gyümölcszeinek és kutyaugatásainak a befejezése és betetőzése. Betetőzése, mert valamennyi többinél nagyobb gyönyör; gyönyörűen muzsikál, és jól csíp.” – így méltatja a szúnyogot Nagy Lajos Képtelen természetrajzában. Azonban a szúnyog csak egyike annak az állatbrigádnak, mely kiéhezve lesi, miként csapjon le gyanútlan áldozatára néhány korty meleg, zamatos véreért.

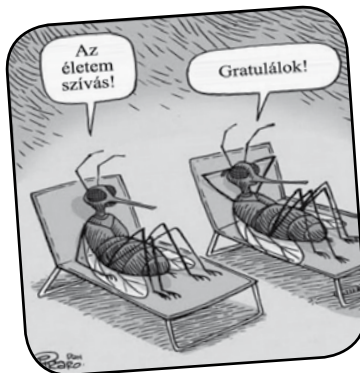
Az élősködés vagy parazitizmus nem ritka jelenség az állatok között, főképp a gerinctelenek körében gyakori. Az élősködő táplálkozás vagy szaporodás céljából egy másik élőlényre – ún. gazdaszervezetre – van utalva, s ezzel károsítja gazdáját. A parazita élhet a gazdaszervezet belsejében – mint pl. a különféle bélféreg –, de lehet csak ideiglenesen a gazdán tartózkodó, külső élősd – cikkünkben ezekkel a vérszívó, külső élősködőkkel ismerkedünk.

A féreg nem csak bélben élősködők lehetnek. Jellegzetes vérszívásra specializálódott, s erről hírhedtté vált féregcsoport a piócák vagy népiesebb szóhasználattal nadályok. A gyűrűsféreg közé tartoznak, testük igen jellegzetes felépítésű: hát-hasi irányban lapítottak, feji és farki testvégükön is tapadókorongokat viselnek. A feji tapadókorongban található a piócák veszedelmes szájszerve, mellyel sebet ejtenek a gazdaállat bőrén, s ezen át szívják a tápláló vért. A piócák között többféle szájszerv is kialakult. Az állkapcsos piócák – ahová a közismert orvosi pióca is tartozik – szájszervében három, egymással 120 fokos szöget bezáró erős, kitinből felépült fogsor ül. Ezzel egy Y-alakú sebet ejt a gazdaállat bőrén, s ezen keresztül szívja fel a vért. Más piócák – pl. a halgazdaságokban nagy kárt okozó halpióca – előbeléből hegyes szúróormányt képes kiölneni, mellyel át-szúrja a gazdaállat bőrét (ezek az ún. ormányos piócák). A pióca vérszívás közben vérrelvadást előidéző anyagot fecskendez a sebbe, hogy szívás közben meg ne alvadjon a vér. Ha elegendő vért szívott, elengedi a gazdaállatot, de a seb – a vérrelvadást előidéző anyag miatt – még órákig vérezhet.

A rovarok között sok csoportban kialakult a vérszívás stratégiája. Ezek közül azonban nem mind kedveli az emberi vért. A leginkább embervérbarát rovarok a szúnyogok. Csak a nőtények szívják vért, a hímek békék, növényi nedveken élnek. A szúnyogok szájszerve jellegzetesen szűrő-szívó: a szájszerv a bőrbe hatolásra alkalmas szűrőszálból és szívásra használt csőszzerű képződményből áll. A nőtény szúnyog számára létfontosságú az, hogy melegvérű állat vére szívja, mert csak így válik peterakásra éretté.

Közismert vérszívók a legyek közé tartozó bögyölök is. Ezek csípése messze a legfájdalmasabb a vérszívó állatok között. A népnyelv nem is bö-

gölycsípésről, hanem egyenes „bögyölyharapásról” beszél. A bögyölök szájszerve ugyanis másmilyen, mint a szúnyogoké: szűrőszál helyett erőteljesebbek, melyek roncsolják a véreket és az idegvégződéseket – erős fájdalmat okozva ezzel. A nagyobb testű bögyölök (pl. lóbögyöl, marhabögyöl) csak ritkán csípi meg az embert, mert könnyen észrevehetőek: nagytestű, robosztus, hangos zümmögéssel röpködő legyek. A kistestű bögyölök, mint amilyenek a pöcsikek, lassan repülnek, észrevétlenül szállnak le, s alattomosan csípnék. Főképp a nyári esőzések utáni fülledt, páras időben aktívak.

A rovarok között a vérszíváshoz legszélsőségesebben alkalmazkodott csoportok a bolhák és az állati tetvek. Az előbbiek csak ideiglenesen tartózkodnak a gazdaállat szőrzetében vagy tollzatában, s ott szívják vért. Az emberbolha csípése azért különösen kellemetlen, mert talán ez okozza a legerősebb viszketést. Az állati tetvek ugyancsak a szőrzetben és tollzatban élnek, de – a bolhákkal ellentétben – állandóan a gazdaszervezeten tartózkodnak. Éppen ezért – hogy biztosan fogódzkodhassanak – erőteljes kapaszkodólabáik alakultak ki. Egy állatfajra általában egy tetűfaj specializálódik, de pl. az emberre három: a hajtetű, a lapostetű és a ruhatetű. A tetvek még szaporodás céljából sem hagyják el a gazdaszervezetet. Petéiket a gazda szőrszállaira helyezik. Ezeket a petecsomókat nevezzük serkének.

A pókok rokonsági körébe sorolt atkák közé tartozik egy hírhedt vérszívó: a kullancs. S emberre jutva a ruhán, majd a bőrön észrevétlenül haladva a vérszíváshoz kedvező helyet keres a testen. Gyakran a hajban, a fülek mögött vagy a végtagok hajlataiban állapodik meg. A legtöbb kullancs emberi kórokozót nem hordoz. Olykor azonban mégis súlyos következményekkel járó fertőzéseket, például Lyme-kórt vagy vírusos agyvelő- és agyhártyagyulladás terjesztenek.

A gerinceseknél a vérszívás jóval ritkább, mint a gerinctelenek körében. Az ingolák ősi, hengeres testű, angolnászzerű halak. Kerek szájnílásuk környékén apró fogakat találunk. Evvel a kerek, tapadókorongszerű szájszervvel rátapadnak a halakra, vitetik magukat, a gazdahal véreét szívják, sőt még szöveteiket is fogyasztják. Érdekes, hogy vérszívók még az emlősök között is akadnak. A Közép-Amerikában élő kistermetű – alig 10 cm-es – vérszívó vagy vámpírdenevérek más melegvérű állatok vérevel táplálkoznak. Az éj leple alatt tevékenykednek. Odamásznak a kiszemelt alvó állathoz, és hegyes fogaikkal kis sebet ejtenek bőrén. Nyálukban érzéstelenítő anyag is van, hogy a gazdaállat fel ne ébredjen a harapásra. Ezután belakmároznak: testtömegük másfélszeresének megfelelő mennyiségű vért is képesek egyetlen szívással fölvenni.

„A menetelés alatt sokkal kevesebbet szenvedtünk; a sorban elől menetelő szenvedett a legkevesebbet. Ugyanis a szimatot kapott piócák annál vérszomjasabban vetették magukat az utána következőkre. Minden elővigyázatosság ellenére rövidesen a nyakunkon, hajunkon vagy a karjainkon voltak. Ezek az állatok ugyanis nemcsak a fűben és az avarban tartózkodnak, hanem a fákon is élnek, és onnan vetik magukat az alattuk haladó emberekre vagy állatokra.”

Részlet Schmarda utazási naplójából a ceyloni leveli piócákról (1861)

Szabó Gábor SP
kalazantíner

Szegények akarunk lenni

Az evangéliumokban Jézus többször beszél a szegénység erényéről. Ez számunkra, 21. századi emberek számára nehezen érthető, hiszen ma fogyasztásra épülő világban élünk. Jézus azonban azt állítja, hogy a szegénység magasabb rendű a gazdagságnál (amelynek veszélyeit sokszor hangsúlyozza).

Jézus megbecsülte az Isten által teremtett világot és az emberi alkotásokat, tehát itt nem valamiféle világmegvetésről van szó. Nem tartotta rossznak az anyagi javakat sem. Inkább arra igyekezett rávezetni a hallgatóit, hogy ezek az értékek veszélyesek lehetnek, ha elválasztanak a még nagyobb jótól: Istentől és az embertársaktól. Az anyagi javaknak ugyanis megvan az a tulajdonsága, hogy önmagukra irányítják a figyelmet: az ember úgy érzi, hogy a világon ezek a legfontosabbak. (Láthatjuk ezt társadalmunk gondolkodásában: a változásokat, kezdeményezéseket leginkább aszerint ítéljük meg, hogy mennyivel növelik a fizetésünket vagy az ország GDP-jét.)

Az evangélium arra tanít, hogy legyünk szabadok ezektől. A birtoklás önmagában nem rossz, de el kell kerülni azt, hogy a javak rabjainvá váljunk.

Jézus azonban radikálisabb volt annál is, minthogy azt mondta volna, legyünk akármi módon gazdagok, csak lelkileg éljünk függetlenül. Arra tanított, hogy életszínvonalunk ne legyen magasabb, mint ami szükséges ahhoz, hogy megvalósítsuk hivatásunkat: mások szolgálatát. Ez sokféle módon történhet: mást jeleníthet egy vállalat vezérigazgatójánál, egy tanárnál, egy egyházmegyei papnál vagy egy betegápoló szerzetesnél; mást egy családos és egy egyedül élő ember esetében. Ez a mai kor embere számára hatalmas kihívás. Nemigen tudunk elképzelni nehezebbet, mint – adott esetben – életszínvonalunk önkéntes csökkentését. Pedig Jézus erre hívta például a gazdag ifjút – aki aztán csalódottan távozott. Úgy látszik, ez abban a korban is nagy kihívásnak számított...

Az anyagi javakról való önkéntes lemondás (ami nem a nyomor vállalását jelenti) szabaddá teszi az embert, és lehetőséget ad neki arra, hogy másokon segítsen.

(Nem mellékesen, sok esetben igencsak leegyszerűsíti az életet...)

A szerzeteseknél mindehhez hozzájárul az a vágy is, hogy a szegénység (a párkapcsolatról/házasságról való

Máté 19,21

„Ha tökéletes akarsz lenni, add el, amid van, az árát oszd szét a szegények között, így kincsöd lesz a mennyben. Aztán gyere és kövess engem!”

lemondás, valamint az engedelmisség mellett) elősegítse az Istennel való mélyebb kapcsolatuk megvalósulását. A fogadalmak célja az is, hogy a „főlölséges” dolgokat minél jobban eltávolítsuk az életünkéből a

nagyobb jóval (Istennel) való szorosabb közösség megvalósulásának érdekében.

Az Egyház és a szegénység, a szerzetesség és a szegénység viszonya a jelen körülmények között nagyon sok gyakorlati kérdést vet fel, és sok kritikát vált ki. Biztos, hogy a szerzetesek, mivel egész életükkel egy intézményhez (a rendhez) kapcsolódnak, nagyon nagyfokú anyagi biztonságban élnek. Nem fenyegeti

őket az, mint sok világi keresztényt, hogy (akár teljesen váratlanul) egyik pillanatról a másikra elveszítik anyagi bázisukat. Ez a fenyegetettség nem is tartozna a szegénység lényegéhez. Ugyanakkor valóban furcsa helyzet, hogy pont anyagi téren a szerzetesek sokaknál nagyobb biztonságban élnek. Ez nem erkölcsi hiba (hanem inkább szerencsés adottság), viszont folyamatos reflexióra kell indítania a szerzeteseket, hogy ez a biztonság nem távolítja-e el őket a világi keresztényektől, és nem feledtet-e el velük, hogy sokan náluk lényegesen bizonytalanabb helyzetben élnek.

Ettől némileg független a szerzetesközösségek anyagi szintje. A jelenkor egyházában elég nagy különbségek tapasztalhatók ezen a területen az egyes rendek között. Ez függ az adott közösség feladatától is. Pl. mi, piaristák mint iskolafenntartó szerzetesek alkalmazzuk azokat az eszközöket, amelyek az oktatást segítik: könyveket, laptopot stb. Ugyanakkor itt is folyamatos odafigyelésre van szükség: saját szükségleteinket nem rejtethjük el egy olyan álc mögé, hogy „ezeket csak a diákok miatt használom”. Hasonló helyzetben vannak a lelkipásztorok is, vagy akár azok a közösségek, amelyek értékes történelmi örökséget gondoznak (pl. a bencések Pannonhalmán).

A szerzetesség jelenleg keresi annak az útját, hogy a szegénységet hogyan tudja igazán hitelesen megélni a 21. században. Az egyes közösségek válaszai különbözőek; különbözőnek is kell lenniük az egyes rendek eltérő helyzete miatt. Természetesen bizonyos alapértékekről nem lehet lemondani: ilyen a lelki függetlenség az anyagi javaktól, illetve a fényűzés kerülése. Az egyes közösségeket látva vannak nagyon hiteles megoldások, ugyanakkor azt is el kell ismernünk, hogy bizonyos gyakorlatok joggal kritizálhatók.

Összességében azt mondhatjuk, hogy a szegénység az igazán fontos értékek kereséséről szól. Nem véletlen, hogy sok rendalapító, köztük Kalazanci Szent József is nagyon nagy hangsúlyt fektetett ennek radikális megvalósítására. Hiszünk abban, és évszázadok tapasztalatai is bizonyítják, hogy ez az út Isten és az embertársak teljesebb szeretete felé vezet.

Böszörményi Géza SP

NEVETNI KELLI

Talán nincs is olyan ember, aki nem tud nevetni, csak olyan, aki nem akar.

Vers- és novellairó pályázat

Az iskolai vers- és novellairó pályázat győzteseinek remekműveit közöljük. Gratulálunk!

HOZZÁD

Gigászi Tádzs Mahalt építék szerelmes éjjelekből,
Alapnak szenvedélyt, téglának forró lehetet, S a díszes kupolának tűzben égő csókot emelek az égbe...

Cupido nyilaival fakasztok a horizonton vízesést,
S zúgó Niagaraként morzsolok fel mindent,
Mindent, ami utamba áll, hogy tébolyult módjára szeresselek...

A VILÁGBA MERENGEK

Felébredtem a torz valóság e labilis kietlenségébe,
S én is próbálom belegyűrni lázadó akaratom e világtalan bőrröndbe,
De nem lehet! képtelenség a lehetetlen újra és újra bírálni,
Szedett-vedett laikus értelemnek az igazat átadni,
Ős démonoknak támaszt kínálni,
s elkallódva a semmibe hintázni...
Belefáradt még fent Ő is,
helytálló tézisek helyett a való világ...

Csendesen villámlik most,
és hangosan zeng az ég.
Leülök egy fa alá, s bárcsak már álmodhatnék,
Bárcsak már álmodhatnék, és a színes varázsban elmerülhetnék!
Az erdő halkán susog,
az arcom simogatja a szellő,
Eres, napjárta levelekről esőcsepp hull kócos hajamra,
Mostanában nehezen tudok ránézni darabokra esett önmagamra...

Félek a mától, rettegek a holnaptól,
Próbálok daccal küzdeni az érzelmek forradalma ellen,
Nehezen, de tűrök,
csak örökön tűrök és megfeszítem erős mellem,
Kifújom a kint és beszívom az öröm oxigénjét,
Tudom nem szabadna,
de a gondolatokból építék álmokat,
Mélybe húzó indák nélkül bűvölnek,
és én elveszek bennük...

Zakar Máté 13. b

HIPPOKRATESI ESKÜ

A hideg tél és a hóakadályok miatt a hajdúdorogi kórházban zárlat volt. Betegek, és orvosok egymás nyakán. Tömören. Se ki, se be. Az intézmény raktárában erősen fogyóban volt a tartalék, amit hasonló időkre tartogattak. Ételtől csak kisdobozos méz, vaj, és májkrém volt, amit már sokan látni sem bírtak. Gyógyszerből furcsa módon a nyugtató fogyott a legjobban. Ebben a szerencsétlen helyzetben tartózkodott a kórházban Mészáros Róbert állatvédő és hentes. Róla azt éredemes, és kell is tudni, hogy jó szándékú ember, csak nem bírja a fejetlenséget. Könnyen átvált fegyelmezőbe, és ilyenkor gyorsabbak tettei, mint gondolatai. Szó, mi szó, szegény vakbégnyulladást kapott egy rosszul elkészített brokkolis felújítottól, amit ő jóízűen elfogyasztott, csöben sütve, és ennek okán bekerült a belgyógyászatra. Megműtötték, és azt mondták, hogy még két napig megfigyelés alatt tartják, aztán szabad. Csakhogy közben leesett a hó, és magassága megközelítőleg, két és fél, három méter telt ki, az utakat, a környező falvakat belepte annyira, hogy megbénult a közlekedés.

Mint mintabeteg, Mészáros Róbert állatvédő és hentes, szép nyugalomban kivárta a két napot, tudomást sem véve a kinti világról, és csak ábrándozott, hogy milyen jó lesz, ha újra kezébe veheti az általa szeretettel, és precízséggel élezett bárdot. Letelt hát az idő, összepakolt, és távozni készülétkében, a nővér útját állta, és az közölte vele, hogy marad a fenekén, nem megy haza. Először Mészáros Róbert állatvédő és hentesnek csak az álla esett le, aztán a táskája. Olyan hangon kezdett ordibálni, mint egy kisebb szerb falu farsangkor, sőt még őket is lepipálta. Szidta a nővért, meg a családját, visszamenőleg a Crô-Magnon-i ősemberig, a szomszédot, annak tehenét, tehenének borját, ráadásként a a hídvégi nádvágó öreganyját is belekeverte mondandójába. Nem tudta megérteni, hogy ha hó van és főleg ha ilyen nagy, akkor hazamenetel nincs. Három beteghordó gyengéden hátulról belesavarta a földbe, beledőfték egy nagy adag nyugtatót, és máris csönd lett. Mikor egy hét múltán felébredt, kábán érezte magát, szédült, fájt a csuklója, és a bokája. Megnézte a kórlapját, és az volt rávésvé nagy betűkkel, hogy INTENZÍV NYUGTATÓKÚRA. Mivel még erőtlenuél kódorgott, kénytelen volt belenyugodni sorsába. Volt egy szobatársa, akit azért vittek a pszichiátriára, mert folyamatosan, már majdnem 30 éve csak József Attila verseket szavalt, egy

gyermekkori sérelem miatt, mert amikor ötödikes volt az elemiben, idült a szavalóversenyen, ahol a „Tudod hogy nincs bocsánat” című verssel próbálkozott, de belesült a szövegébe, és kinevették. Sajnos ennek a blamáznak a feldolgozása igen nehezen, tulajdonképpen nem is ment neki. Most gyenge altatót kapott, mert a gyógyszere, amivel kezelték volna a heveny havazás következtében történő utánpótlásmegvonás hatására elfogyott. De nyugtatóból, abból még volt bőven. Ebben a bódult félálomban motyogott hát az öreg, ami talán mondanom sem kell, nagyon idegesítette a jó lelkű Mészáros Róbert állatvédőt és henteset. Szerette ő a költészetet, sőt, még maga is színjászó szakkörös volt ifjúkorában, de ha ilyen gyenge előadásmódban, és töménységben kellett hallgatnia ezeket a verseket, könnyen felidegesedett. A feje kitisztult a felszabaduló adrenalin-tól, felpattant a betegágyból, és két olyat lekevert az önjelölt szavalónak, hogy az rögtön elvesztette eszméletét. Szerencsétlenségére épp ebéidő volt, és szolgálta fel a megszokott ebédet az a megfáradt nővérke, akit leüvöltött. Tudta az asszony mostanra, hogy mit kell tennie, hívott két beteghordót, akik nem egészen egy órája vettek be nyugtatót, mivel már nehezen viselték a bezártságot, és oldani próbálták hangulatukat. Nem is csoda, ha nem voltak olyan jó erőben mint Mészáros Róbert állatvédő és hentes, akit most természetfölötti erővel, a József Attila verseknek agyában újra és újra való visszacsengései tartottak éberben. A kettő az egy elleni harc pár perc múlva négyfősre nőtt, mert a nővérke sem hagyhatta két mámoros állapotban lévő társát megveretni. Arra járó járóbetegek tömege gyülekezett az ajtó előtt. Mindenki ki akarta adni a dühét, ezért becsatlakoztak a küzdő beteg oldalán. Az orvosok is megjelentek, és nemhogy csitították volna ezt a tömegverekedést, még szították is a harcot. Tiszteletüket tették az alsószinti belgyógyászatról, a törött bordájú, lábú, kezű betegek, a tolokocsisok, és az eddig kómában fekvő Károly bácsi is, aki a lármára riadt fel. Röpködtek a székek, ágytálcák üresen és teli, lepedők, papucskok, egyszerűval teljes volt a káosz. Egy óra verekedés és rumlicsinálás után, kifáradtak. Az orvosok és a kórházi alkalmazottak ellátták a betegeket, utána egymást, és minden ment a megszokott szenvedéstől és unalomtól nem mentes ke-rekvágásban.

Kint közben emelkedett egy celsiust a hőmérséklet.

Mácsai Soma 10. a

Újdonságaink

SZEPI – KÉP

inkább Felnőtteknek

A VÖRÖS HEGEDŰ (1998) – kanadai-olasz-angol romantikus dráma – r. François Girard.

A világ történelme egy csodás hangszer történetén keresztül. Montrealban árverésre bocsátják a tizenhetedik században élt Nicolo Bussotti (Carlo Cecchi) cremonai hangszerész-mester által készített hegedűt. A vörös hegedű megindítja az emberek képzeletét. A készítőtől a hegedű először egy ausztriai kolostorba kerül, onnan Oxfordba. Kínába kerül a kulturális forradalom idején, majd onnan kanadai tulajdonosához, aki fel akarja térképezni a kalandos utat és a hangszer titkát. – F.sz. Samuel L. Jackson, Carlo Cecchi

A SZERZETES (2011) – spanyol-francia thriller – r. Dominik Moll

Madrid, a tizenhetedik században. A kapucinusok kolostorának lépcsőjén hagynak egy csecsemőt, Ambrosiót. Miután ott nő fel, ő maga is szerzetessé válik. Páratlan prédikátor lesz belőle, akinek prédikációi tömegeket vonzanak. Csodálják a szigoráért és erényességéért, aki biztosan ellenáll minden kísértésnek. De aztán a Sátán mondja ki az utolsó szót... – F.sz. Vincent Cassel

Kalandos

A NAGY VONATRABLÁS (1979) – angol kalandfilm – r. Michael Crichton

Az agglegény Edward Pierce sikeres üzletember, az előkelő londoni társaság megbecsült tagja. Senki sem sejti, hogy az úriember az évszázad bűncselekményére, az első angol vonatrablásra készül. A krími háború idején ugyanis a katonák aranyrudakban lévő zsoldját minden hónapban vonaton viszik Londonból a tengerpartig, és onnan hajóval a Krím-félszigetre. A Folkestone-i pogyászok szűfjében szállított aranyra vetett szemet Pierce, aki társakat is talált az akcióhoz. A páncélszekrényt négy kulcs nyitja, amely négy különböző embernél van. – F.sz. Sir Sean Connery, Donald Sutherland, Lesley-Anne Down

Érzelmes

A MEGBOCSÁJTÁS ÚTJA (2007) – amerikai filmdráma – r. John Kent Harrison

Egy férfi váratlanul elveszíti a feleségét és a kislányát, amikor azok szörnyű autóbalesetet szenvednek. Eleinte úgy tűnik, hogy az asszony figyelmetlenül kanyarodott ki

egy parkolóból, később azonban kiderül, hogy két fiatal gyorsulási versenyt rendezett és talán ez vezethetett a tragédiához. A férfi ekkor ádáz csatába kezd az igazáért és azért, hogy megtalálja a bűnös fiatalokat. A film igaz történeten alapul. Felteszi a kérdést: hogyan reagálnánk egy hasonló helyzetben...

A TÖKÉLETES AJÁNDÉK – amerikai filmdráma – r. Jefferson Moore

Képzeld el, hogy szülinapod van. Az egész világ ünnepli. Csak téged felejtettek el meghívni! A Clancy c. film két főszereplője játszik ebben a filmben is, amely csodálatos módon tudja megszerettetni a karácsonyt egy olyan elkényeztetett tinivel, aki eddig a saját szülinapját látta csak benne...

SZEPI – HANG

PRÓZA

JAKAB ISTVÁNNÉ HIRT JULIANNA: AMIRŐL HALLGATNI KELLETT...

„Malenkij Robot” a Szovjetunióban
Magyar Rádió – A Szorosadi Hirt Testvérek Visszaemlékezései Alapján Lejegyezte: Dr. Sipos Imre. Elmondja: Szabó Éva. A felvétel Németh Zoltán és Ördög Zsuzsanna készítette. Zenei Munkatárs: Kakó Gyula. Szerkesztő: Vágó Péter. Rendezte: Bognár Mónika.

TÉR-IDŐ – Elmosódó határok

1.rész: A számosság határai az élővilágban. – *Kacsaringós utakon jár az evolúció. Milyen eredményeket hozott, amikor a kevés, de jól védett egyedek jöttek létre, s milyen, amikor a könnyen pótolható tömegek alakultak ki? Sok vagy kevés ember él a Földön? Mi a minimális létszám, és meddig nőhet még az emberi populáció?*

2.rész: A méret a lényeg! – *Egy apró élőlénynek kevés táplálék is elég, a nagy viszont könnyebben védi meg magát. Cickány-méretű törpék és bálna nagyságú óriások közt él az ember. Miért vagyunk éppen ekkorák? Mi a méret szerepe az élővilágban általában, s mi az embernél? Törvényszerűek-e a mai méretek, vagy változtathatók lesznek a jövőben?*

3.rész: Életünk és az idő. – *Szinte az örökkévalóságig tart egy-egy pillanat – máskor meg mintha felgyorsulna minden. Voltak korok, amikor csak az évszakokat számították, ma sokszor a percek is nagyon fontosak. Milyen a viszonyunk az idővel? S mindez mennyire meghatározott biológiailag, s mennyire a kultúra függvénye?*

4.rész: Meddig terjed a fantázia? – *Mi az a képzelőerő? Mennyiben emberi sajátosság a*

képzelet, s hogyan fejleszthető?

Szerkesztő-műsorvezető: Elek László

HOFI – A magyar kabaré sajátos figurájának felvételei – A sorozat megvan videón is.

ZENE

PÜNKÖSDRE HANGOLVA

TROMBITASZÓ – SONORO DUO (Bogáthy Gábor trombita – Szili Zoltán orgona) kedvelt klasszikus művek felvétele a nagybajomi templomban...

THEOPHANIA – *Theophania (istenjelenség). Zsidók, keresztények és moszlimok egyaránt hiszik és vallják, hogy Isten láthatatlan, ezért képileg megfoghatatlan. Isten kivételes pillanatokban mintha mégis „ablakot nyitna” önmagára. A judaizmus és fiatalabb testvére, a kereszténység lényegi tanítása különben is az, hogy a Mindenható legjelentősebb „tette” az embervilág felé: önnön kijelentése, kinyilatkoztatása. Ezen a hangfelvételen a rejtőzködő Isten ön-feltárlkozásának bibliai lenyomatait próbáljuk megmutatni - a nyugati keresztény egyház liturgikus énekében.*

MAGYA-ROCK

NAPOLEON BOULEVARD – Első (1988), Második (1990), Jó lenne, ha jó lenne (1993) – ez utóbbi albumon van a Legyetek jók, ha tudtok film főslágere...

KISTEHÉN TÁNCZENEKAR Csintalan (2004), Szerelmes vagyok minden nőbe (2006)

HOBO BLUES BAND – Ballada a Senki Fiáról (Faludyval) (2004), Közép-Európai Hobo Blues (1993), Circus Hungaricus (2009), Amerikai ima (Hobo szóló) (1996), stb. A HBB és Hobo (szinte összes) felvétele, némelyik videón is...

FONOGRAF – Edison (1977)

GERENDÁS PÉTER – 908 (1992), Apák Könyve (2005), Ötvenes kö (2006)

Népzene

KOLINDA – Tranzit (1991), Szerelmem (1997), Elfelejtett istenek (2000)

MAGYAR HANGSZERES NÉPZENE – 2 CD – Ritka hangszerek, archív felvételek a Nagy-Magyarország egész területéről...

ANIMA SOUND SYSTEM – Anima (1997), Bujdosó (2000), Gipsy Sound Clash (2000), Hungarian Astronauts (1996), Közél a szerelemhez (1999), SHALOM (1995) – Elektronikusan interpretált archaikus népzene.

Szarkáné Gyerjék Judit
Szegheő József SP

Életszeretet lengi be a szegedi piarista iskolát

Jilly Viktor bemutató órát tartott nálunk

Hogyan érezte magát a itt a Dugonics András Piarista Gimnáziumban, milyenek voltak a diákok?

Azt éreztem, hogy ez egy boldog iskola, nemcsak a tanári ilyen napos és világos. Életszeretet lengi körül az egész intézményt, aminek én nagy híve vagyok, hiszen a tanulás is akkor jó, ha a diák és a tanár is egyaránt örömet leli benne.

A bemutató órán a gyerekeket nem volt nagyon könnyű feloldani, lehetett látni, hogy mindegyik ott van és tökéletesen érti, hogy mi folyik. Egy csomó gyerekben érezni lehetett egy kicsit gátat, ami nyilván azért volt, mert egy tinédzser nagyon nem szeretne égni a többiek előtt, főleg harminc idegen tanár és a televízió kamerái előtt. Nagyon sokszor úgy érzik, hogy égnék, olyan dolgok miatt, amit az ember már felnőtt fejlel nem is ért meg, hogy miért.

Nagyon okos, intelligens és jó humorú gyerekek voltak és angolul is nagyon jól tudnak. Számomra nagyon élvezetes volt, és azt gondolom, hogy, ha nem is az történt, hogy kiestek a padból, mert nagyon szerettek volna hozzászólni, de mindig voltak emberek, akik hozzászóltak és az jó is volt. Ahogy Ön is mondta, nem mindig pont azok a tanulók szólaltak meg, akiket Ön is, mint tanár gondolt volna. Ez teljesen normális, minél többet gondolnak egy gyerekről, annál nagyobb tud ő bukni, és ilyenkor inkább óvatosabban, hogy ne sérüljön a róluk alkotott kép.

A rendszerváltás óta eltelt időszakban hogyan látja a nyelvtanulást és annak hatékonyságát hazánkban?

Hihetetlen fejlődés volt. A statisztikák '89 előtt egyértelműen kimutatták, hogy hány ember mondta magáról, hogy beszél több idegen nyelvet. Tragikusak voltak a számok, ahhoz képest óriási fejlődés van ma, ami sok mindennek köszönhető, egyrészt, hogy kinyílt a világ, másrészt, hogy bejöttek a nyugati ide-

gen nyelvek, amiket szívesen tanulnak a gyerekek. A módszertan is fejlődött, illetve rengeteg mindent lehet ma már az interneten olvasni, nézni eredeti nyelven. A gyerekek már nagyon sok filmet néznek angolul, angol felirattal. Ha magunkhoz képest nézzük, rengeteg dolog történt a nyelvtanítással kapcsolatban: például az idegen nyelvi előkészítő év, vagy a nagyobb óraszámú tanítás, sok kiegészítő anyag, illetve a technika. Persze Európához képest azért le vagyunk maradva, például ők megtehetik, hogy többször kijussanak nyelvtanítókra. Akkor lenne áttörés, ha az alsó tagozatos nyelvtanítást megoldanánk,

és így tovább felfelé. Fontos, hogy a nyelvszakokon jól megszervezett módszertani képzések legyenek, minden korosztálynak, hiszen a kisebb gyerek másképp tanul, mint a gimnazista.

Mikor érdemes elkezdni nyelvet tanulni, és hogyan?

Nincsen olyan életkor, amikor nem lehetne elkezdni a nyelvtanulást, minél lejjebb megyünk a korosztályban, annál inkább anyanyelvű tanárra van szükség. Egy 3-4 éves gyerekkel egy anyanyelvű személy tud érdemlegesen foglalkozni, mert én nem tudom a gyereknyelvet, mivel magyar anyanyelvűként hozzám is magyarul gügyögtek. Érdekes megfigyelni, hogy a két világháború között a polgári családoknál is ez történt. Volt német, francia, olasz nevelőnő, és azon

a nyelven nevelkedtek a gyerekek, és így könnyedén és gyorsan már kiskorban egy alapnyelvtudással rendelkeztek.

Egy bizonyos idő után már be lehet állítani egy magyar anyanyelvű nyelvtanárt is. A legideálisabb korosztály szerintem az általános iskola 3. osztálya, de ezt csak a tapasztalat mondhatja velem, ekkor már tudnak a gyerekek olvasni, írni, és talán ez az a szint, amire már ki lehet képezni a tanárokat.

Volt ilyen televíziós műsorom, *Muzzy in Gondoland* és *Muzzy Comes Back*, ez egy rajzfilmsorozat, amelyen keresztül tanítottam a gyerekeket. A karakterekkel azonosultak, jeleneteket adtak elő, kezdtünk írni, egy kis másolás volt a tábláról, és minden angolul ment, és így szépen tudat alatt tanulták a nyelvet, majd utólag, miután már beszéltek egy szinten és érettebbé váltak, tudatosítottam bennünk a nyelvtant.

Hogyan látja a magyarországi iskolák helyzetét a nyelvtanulásban?

Például itt Szegeden nagyon kellemes volt, nagyon jól tudtak a gyerekek. Pápán volt egy érdekes élményem. Kiderült, azért tudnak jól a diákok, mert a városhoz kö-

zel van egy amerikai NATO-bázis, és az ott állomásozó amerikai katonák gyerekei sűrűn találkoznak a magyar gyerekekkel és ez nagyon motiválja őket a nyelvtanulásban, és nem utolsósorban az oktatás is nagyon jó volt ott. Így az ország több iskolájában járva, az a tapasztalatom, hogy a nagyvárosokban erősebb a nyelvtanítás, mint a kisebb városokban, de ezt nyilván elég nehéz így egyszemélyesen felmérni.

Biztos, hogy nagy szükség van a nyelvtanításra. Ez olyan alapvető dolog, mint az írás vagy az olvasás. Manapság már a munkaerő piacon követelmény a nyelvtudás. Inkább az a hátrány, hogyha valaki nem beszél nyelveket.

Koczor Kristóf

English Corner

A nice translation arrived at my e-mail address by Szabolcs Boga, Class 7.a. Thank you, Szabi and here is your translation.

Mennyei Atyánk!

Te elküldted drága Fiadat, hogy komoly és kész jelzőfénye legyen a reménynek a halandóknál.

Ő úrrá lett a bűn, halál és a pokol felett. Ő megfogta a kezünket és elvezetett minket a boldogság és dicsőség földjére, ahol mi örökké élvezni fogjuk a mennyei seregek egész seregét.

a mi bizalmunk a teljes szívünkkel az Ő dicsőséges sebei, ami váltságdíj, a mi örök életünkre.

Áldott legyen a neved Jézus, most és mindörökké. Amen

And a funny picture for the school leavers and I wish them good luck for their exams!

"I can't wait to leave school — just think, no more mistakes for sixty years . . ."

Nagy Mariann

Deutsche Rubrik

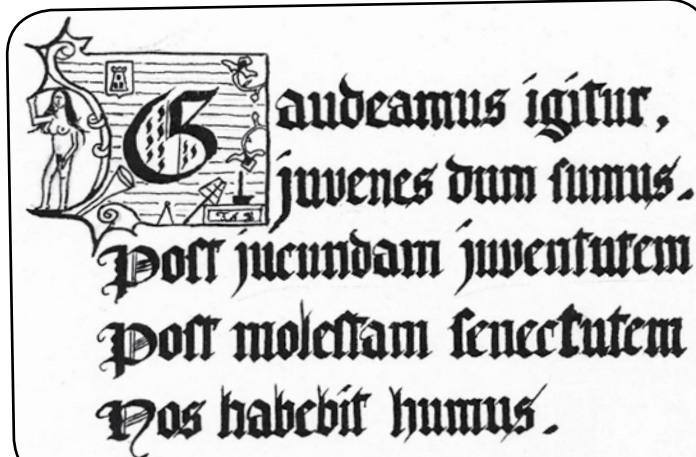
MUTTERTAG KOMMT

Der Muttertag wird in Deutschland seit 1923 _____, seit 1917 in der Schweiz und seit 1924 in Österreich. Der den Müttern _____ Tag soll Mutter und Mutterschaft _____ und _____ wurde der Muttertag in Deutschland durch den Verband Deutscher Blumengeschäftsinhaber als Tag der Blumenwünsche. Der erste deutsche Muttertag _____ am 13. Mai. 1923 _____. Seit 1949 wird der Muttertag in der Bundesrepublik Deutschland an jedem 2. Maisonntag _____. Das Datum wird nicht gesetzlich _____, d.h. es kann auch _____ werden, z.B. wenn Pfingstsonntag und Muttertag auf den gleichen Termin _____.

eingeführt, fallen, vorgegeben, gefeiert (2x), anerkennen, ehren, fand... statt, verschoben, gewidmet

Der nächste Muttertagstermin in Deutschland ist der 13.05.2012, also eine Woche später als bei uns in Ungarn.

Stellt die Verben an die richtigen Stellen des Textes, und schickt mir die Lösungen. (nemes@szepi.hu)

Sherlock Holmes is beájulna... avagy bűnügyi esetek kezdőknek és haladóknak

Ez előző havi rejtvény megfejtése az volt, hogyha a miniszter mindig egymásnak ellentétes tartalmú leveleket diktált és csak a postásnak mondta meg, hogy melyiket kézbesítse. Helyes megfejtéseket szóban kaptam, Terhes Csaba 9.a és Both Szilveszter 8.a osztályos tanulóktól. Köszönöm!

Májusi történetünk így szól:

Róma belvárosának egyik elegáns ékszerüzletébe belépett egy babakocsit toló, elegáns nő.

– Elnézést, hogy behoztam magammal a babát, de annyi gyermekrablásról írtak mostanában a lapok, hogy nem merem a kocsit az ajtó előtt hagyni. – mosolygott az elé siető eladónőre.

– Remélem ügyis gyorsan végzünk. Valami szép briliáns gyűrűt szeretnék.

Volt választék bőven. De a hölgy nem tűnt nehéz vevőnek. Már az első eléje tett darabok közül megnyerte a tetszését egy.

– De gyönyörű! nézegette kedvtelve. Majd a gyűrűt az ujjára húzva megkérte az eladónőt, hogy vigyázzon addig az éppen sírni kezdő bébire, míg kimegy az ajtó elé, hogy a kő tisztaságáról napali fényben is meggyőződjön.

Az eladó ringatni kezdte a gyerekkocsit, mire a baba elhallgatott. De hogy a vevőre miként hatott nappali világításban a brill, az örök titok maradt. A hölgy ugyanis elfelejtett visszajönni az üzletbe, sőt, a kisebb vagyont érő gyűrűt is magán felejtette. Az inkább a gyűrűért, mint a vevőért aggodó eladónőt valahogy az sem tudta kellőképp megvigasztalni, hogy mindezért cserébe nyakán maradt a pólyás, akiről a hölgy látszólag szintén megfeledezett és aki újra bömbölni kezdett. Már épp a rendőrséget akarta felhívni, amikor egy halálra rémült másik nő rontott az üzletbe, olyan feldúlt arccal és zilált tekintettel, amely sehogy sem illett a bolt elegáns légköréhez.

Ez a nő mit akart?

Válaszaitokat küldjétek e-mail címemre: mnagy@szepi.hu

Jó fejtörést!
Nagy Mariann

Forrás: 111 minikrimi. Kun Erzsébet, Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó, 1987

NEVETNI KELL!

A nevetés nagy úr. Sem elrendelni, sem megtiltani nem lehet.

11

Fogas kérdés: rendesen mosod?

A nyolcvanas években többek között egy szakmunkásképző iskolában dolgoztam és többször szót emeltem a tanulók jobb fogorvosi ellátása érdekében. Hivatkoztam arra, hogy az egész iskolában (1600-an tanultak akkor ott) csak egy olyan tanuló találtam, akinek minden foga ép volt, ezzel szemben sokuknak volt többszörös fogszuvasodása. A változás, amit a szűrővizsgálatok kapcsán tapasztalok, szinte hihetetlen. Mostanában sokszor vizsgálok olyan osztályokat, akiknek néhány kivétellel mindenkinek minden foga ép. Azért van ellenpélda is sajnos. Mi változott meg? Nem lehet egy okot felhozni. Jó szájápolószerek, jó minőségű fogkrémek, jó fogkefék állnak rendelkezésünkre Ezek épp úgy szerepet játszanak a helyzet javulásában, mint az „igényesség” ezen a téren.

Voltaképp a fogazat az életminőség része, önértékelésünk szimbolikus jelzője. A szép, szabályos, attraktív fogazat a társadalmi kommunikációban egészséget és életörömet sugároz. A szép fogsor sokkal többet ér, mint egy menő ruha, vagy cipő. Hiába fektetünk be egy méregdrága öltönybe vagy kosztümbe, kár fodrászhoz menni, sminkelni magunkat, ha egy nem esztétikus, ápolatlannak tűnő, rendezetlen fogsorral tönkre tesszük az egészet. A fogszabályozás a fogorvoslás külön szakterülete lett. Nemcsak esztétikai jelentősége van torlódott fogazat esetén, de sok fogászati problémát (összefekvő felületek szuvasodása, rágóizületi kopás stb.) is megelőzhetünk ily módon.

Ma már a szájápolás jóval többet jelent, mint az egyszerű fogmosás. A cél nem változott, továbbra is a lepedék maradéktalan eltávolítása a legfontosabb feladat, ezáltal a különböző fogakat érintő betegségek (fogszuvasodás, fogágygyulladás, rossz lehelet) megjelenésének a megelőzése.

A mai napig sem teljesen tisztázott az egyes számú ellenség, a fogszuvasodás keletkezése. Nem egyetlen kórokozó műve, hanem többtényezős, összetett folyamat eredménye. Régen azt gondolták, a fogat az azt rágó fogszú betegíti meg. Ezzel szemben a folyamat lényege, hogy a fogak ásványianyag-tartalmának kioldását eredményező hatások túlsúlyba kerülnek az ásványi anyagokat beépítő tényezőkkel szemben. Ennek következtében a fogománc fokozatosan elveszti ásványi anyagait, majd elvékonyodik és áttörik. A fogszuvasodás leggyakrabban a nehezen tisztítható órlőfelületi baráz-

dákban, a fogak közeiben, a fognyaki és a fog legnagyobb domborulata közötti területen jelentkezik. A fogszuvasodás önmagában nem jár fájdalommal, így sajnos sokáig teljesen tünetmentes marad. Ha nem így volna, idejében fordulnánk orvoshoz. Figyelmeztető jelek lehetnek, ha édességek, cukor fogyasztása után jelez a beteg fájdalmat. A hideg ingerre jelentkező fájdalom már a következményes fogbélgyulladás tünete, a meleg ingerre jelentkező fájdalom pedig már az elhalt fog sajátja. A fogszuvasodás egyetlen ismert és hatékony kezelése a lyukas fog kitisztítása és betömése. A fogfájás ellenszereként adott fájdalomcsillapító nem gyógyítja meg a fogat, csupán a fogorvosi kezelés megkezdéséig a tünetet enyhítésére alkalmazható.

Sajnos a legmondosabb ápolás ellenére is keletkezhetnek szuvas lyukak, hiszen a fogak egészsége genetikai adottságainktól, a nyál összetételétől is függ. Nem mindenkinek egyformán erős tehát a fogománc sem. Bizonyos életszokásokban is sérülékenyebbek a fogak. Ezért nem véletlen, hogy a legtöbb tömésre gyermekkorban, a növekedés időszakában kerül sor. A gyerekek a szülők gondatlanságából fakadóan is lehetnek veszélyeztetettebbek (cukros cumik, üdítők).

A fogak elleni „támadás” erőssége öt tényezőtől függ: a lepedékképződéstől, a táplálék szénhidrát-tartalmától, a szájban lévő ételmaradékoktól, az étkezések gyakoriságától, valamint a természetes védőtényezők hiányától (pl. ilyen a fogománcot erősítő fluor).

A fog elvesztésének második leggyakoribb oka a fogágybetegség. Nem elég fogaink egészségére vigyázni, az ínyünket is védenie kell. Az ínygyulladás első jele a fogmosáskor jelentkező ínyvérzés, az ínyszéli duzzanat, apró hólyagok, fekélyek az ínyn, de okozhat kellemetlen lehetet is. Az ínygyulladás a kezdeti stádiumban még nem jár különösebb fájdalommal, habár az íny pirossá és duzzadtá válik. Sokakban ezért általában nem is tudatosul, hogy milyen veszélyes folyamat vette kezdetét. A kezeletlen fogíny ugyan-

is fokozatosan visszahúzódik, kialakul az ínysovadás. Az egyre mélyebbre hatoló gyulladás nemcsak az ínyt károsítja, hanem a fogat tartó szöveteket, a csontot, és a gyökérhártyát is. A folyamat végül a fogak kilazulásához, kihullásához vezethet.

A szájápolás hiányossága fedezhető fel a „rossz szájszag” hátterében is az esetek 90 százalékában. A rossz lehelet egy nagyon hétköznapi probléma. Miu-

tán a saját szagunkhoz az orr nagyon gyorsan hozzászokik, nem is vesszük észre, még akkor sem, ha az másoknak borzasztóan kellemetlenül hat. A tény az, hogy nagyon sok ember nem is tudja, hogy szájszaga van. A társaságot ugyan bosszantja a kellemetlen szag, de az arra való utalás tabunak számít. Az állandó rossz leheletet általában azok a bűzös gázok okozzák,

amiket, a fogainkat és az ínnyünket borító baktériumok bocsátanak ki. Emellett perze az erős ízű ételek, mint a fokhagyma vagy a vörshagyma is okozhatják ezt a problémát. A dohányzás szintén az egyik fő kiváltó oka lehet a rossz leheletnek, egyéb betegségek mellett, mint pl. az orr melléküregének betegségei vagy a gyomor különböző problémái. A fogak közé szorult és a nyelvre ragadt ételmaradékok bomlásnak indulhatnak, és ezek kellemetlen szagot bocsáthatnak ki. A rendszeres és megfelelő fogmosás fontos a friss lehelet fenntartásában. Ha a fogorvos mindent rendben talál, érdemes kezelőorvosunk tanácsát kikérni.

Tehát ne feledjük: a szájápolás a mindennapi életünk része. Jó fogkefényt legalább három havonta ajánlott cserélni, használjunk jó fogkrémet, alaposan tisztítsuk meg fogainkat körkörös mozdulatokkal a lepedéktől, ne feledkezzünk meg a frontfogak mögötti területről sem és arról, hogy a nyelvet és a szájnyalkahártyát is letisztítsuk! Félévente-évente menjünk el fogorvosunkhoz, aki elvégzi a fogak szűrővizsgálatát.

Legyetek büszkék szépen ápolott jó fogaitokra, mely többet ér minden ékszer-nél és bátran mosolyogjatok, ha a fiatalos életöröm úgy hozza!

dr. Dénes Ilona iskolaorvos
ilonadenes@hotmail.com

Ez is szívás

Nemrégben a NEFMI egészségügyért felelős államtitkársága közleményt adott ki, hogy az e-cigarettnál felmerülnek egészségügyi kockázatok. Mit tudhatunk erről az újabb termékről?

Az elektromos cigaretta néhány éve került forgalomba. Olyan szándékkal hozták létre, hogy a dohányosok füst nélkül jussanak nikotinhoz, ezáltal kevesebb káros anyag kerüljön a szervezetükbe, és a környezetüket se kényszerítsék passzív dohányzásra. A kis készülék formája hasonló a szokásos cigarettához, de benne egy akkumulátor melegíti fel a különböző aromákat és nikotint tartalmazó folyadékot, ennek gőzét szívhatja be a fogyasztó. A gyártók próbálják elhitetni, hogy a dohányzásról való leszokásban is segítség lehet az e-cigaretta, mert nikotinmentes változatban is előállítják, de több nemzetközi egészségügyi szervezet is tiltakozott ez ellen.

Egyelőre nem teljesen követhető, hogy milyen káros anyagok kerülnek be a szervezetbe, de a beszívott nikotin mennyisége sem mérhető pontosan, mert az e-cigaretta egy patronjában körülbelül egy doboz hagyományos cigaretta nikotintartalma van. (A használati utasításban azt javasolják, hogy körülbelül annyiszor szívják meg az e-cigaretta, ahány szívással a hagyományosat szokták, és utána legalább fél óráig tegyék félre – mindezt képzeljük el egy erős függőségben szenvedőnél...)

Érthető tehát, hogy az e-cigaretta használata inkább kockázatot jelent a nikotinfüggőség és a mérgezés kialakulására. Mivel különböző ízesítéssel (csokoládé, vanília, karamell, mentol, sőt gyümölcsök aromáival is) kaphatók, vonzóak lehetnek, és különös veszélyt jelenthetnek a fiatalok számára, akik esetleg a hagyományos cigarettát még ki sem próbálták.

Az e-cigaretta szokásos forgalmazása hazánkban nem engedélyezett, de az interneten elérhető, és valószínűsíthető, hogy a tiltás ellenére terjed a használata. A nemdohányzók védelme érdekében a dohányosok jogainak korlátozásával idén életbe lépett az eddiginél szigorúbb törvény. Ilyenkor várható – mint ahogy az áremelkedéskor is –, hogy többen próbálnak lemondani káros szenvedélyükről, ezt tapasztalom én is a munkám során. A jó elhatározás sikeréhez igyekszem nekik minden segítséget megadni, buzdítom, jó tanácsokkal látom el őket, de az biztos, hogy az e-cigaretta nem javasolom.

Nagy Márta

Forrás: Új Város, 2012. április

Elmaradt beszámoló

Múlt havi lapszámunkból helyhiány miatt kimarad labdarúgó torna is szép eredményt hozott iskolánknak.

V. RÓKUSI RUGDOSÓ
ARANY J. KUPA IV.KCS.
(2012.március 6.)

Eredmények:

DUGONICS – RÓKUS II.
1 : 1
gl.: Boga Sz.

DUGONICS – ARANY
1 : 0
gl.: Kövesdi B.

DUGONICS – RÓKUS I.
2 : 2
gl.: Boga Sz.

Végeredmény:

I. Rókus II.
II. DUGONICS
III. Rókus I.
IV. Arany

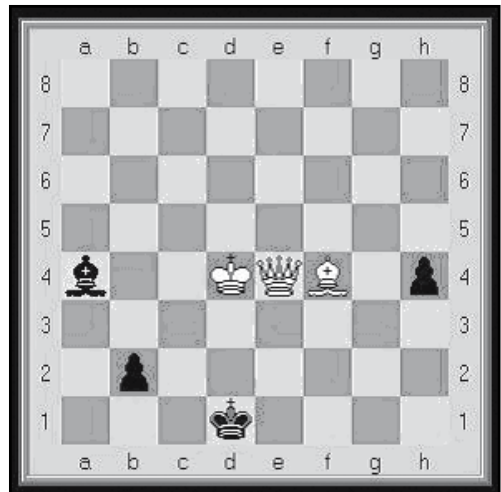
Fiatalabbik csapatunk nagyon fegyelméletten játszott, és a kupát megnyerhette volna. De... Nem egy hálás poszt a kapusé. Bravúrt bravúrra halmozott, de néhány könnyen megoldható feladatnál rossz döntéseket hozott. Elöl szép akciókat vezettünk, ám sorra kimaradtak a helyzetek. Úgy lettünk másodikak, hogy nem kaptunk ki és mindkét döntetlennél mi vezetünk. Csikócsapatunk még sok örömet fog okozni.

Összességében van némi hiányérzetem, de az ezüstérem is szépen csillog.

(B.A.)

Sakkfeladvány

Világos indul és két lépésben mattot ad. Ez egy több mint 110 éves feladvány a magyar millenium évéből, 1896-ból. A sötét király le van pattolva, de hogyan adjunk neki mattot? Ráadásul két lépésből? Nem is olyan egyszerű... Megfejtéseket továbbra is a sipesattila73@gmail.com címre küldjétek.

Múlt havi feladványunk az újságban sajnos rossz képpel jelent meg – de jó szöveggel. A hibáért elnézést kérünk! A helyes márciusi feladvány képe csak a honlapon (szepi.hu) szerepel a kiemelt hírek rovatban. Talán ennek is köszönhető, hogy nagyon kevés válasz érkezett a feladványra. A nyertes Surján Kristóf (8.b) nyereségét átveheti a PiFu szerkesztőségében. Örömmel fogadok márciusi feladványra érkező utólagos megfejtéseket is. Erre való tekintettel még nem adom meg a helyes megfejtést.

Sipos Attila

NEVETNI KELL!

Nevettetni nehéz, nevetségessé válni könnyű.

13

Optimista szabályzat

1. Soha ne add fel!
2. Hinned kell önmagadban, hiszen képes vagy kitűzött céljaidat elérni, ha képességeiddel összhangban vannak. Légy türelmes és kitartó.
3. Légy segítőkész és kedves társaiddal. Ha nyitott vagy az emberek felé, meglátod, személyes kapcsolataidban többszörösen „megtérül” majd kedvességed.
4. Mindig jól fontold meg jelentős döntéseidet.
5. Nehéz helyzetekben is optimistának kell maradnod. Ez nem könnyű, és lehet, hogy ilyenkor egy picit torzító szemüvegen keresztül kell nézned a valóságot, hogy elviselhetőbb legyen.
6. Gondjaidat, de örömeidet is oszd meg barátaiddal, szeretteiddel. Nekik okozod a legnagyobb örömet azzal, ha boldog és sikeres vagy.
7. Összpontosíts a jelenre! Ha így teszel, a sebek idővel begyógyulnak.
8. Az emberekben inkább a közös vonásokat igyekezz megtalálni, ne a különbségeket.
9. Védd a természetet, csak így élhetsz harmóniában környezetteddel is.
10. Egy mosollyal többet érsz el, mint gondolnád. A humor, a pozitív hozzáállás segít, hogy mindig tudd: az élet szép.

ROZSINSZKY TANÁR ÚR ÚJABB FURMÁNYOS TALÁLÓS KÉRDÉSE:

Mi a közös a következő kifejezésekben?

soproni járda, hátsó tok, lágy pihe, lágyan szólal, rázós illem, meztelen vaku?

A megfejtéseket Rozsinszky László tanár úrnak lehet elküldeni a rozsi@szepe.hu címre. A márciusi találós kérdés megfejtése: **arány**. A tanár úr el tudja magyarázni, miért...

Magad		Befejezi az iskolát	Szeresse	Baaba ... (zenész)	Köszönés
Megfejtés (1)	Szalag	Páratlan merszl	A közepén csak!		
Fünyiró	Tengeri sereg Megfejtés (2)				Ell
Páros szán!		32 ütemes tánc	Becézett Valéria		Az idő jele
Erkölcstan		Feladványt megfejt		Késő este	
Hiteget	Megfejtés (3) Helyrag		Kevert vice!	Gondoskodók	Határozott névelő Eva Perón
			zemélyemmel		
Valós				Spanyol televíziós csatorna Mező	
Nitrogén	Alá		Az új James Bond (Daniel)		
Elismer			Terra joule		
			Felfog		

Ebben a hónapban egy aforizma a rejtvény megfejtése. A megoldásokat 2012. május 10-ig kérjük bedobni szerkesztőségi postaládánkba, vagy elektronikus levél címünkre elküldeni: piarfutar@szepe.hu. Előző havi megfejtés: „A macska is szereti a havat, de kerüli a vizet.” Mácsai Soma 10. a osztályos tanuló nyert pólót.

Barátság

és ami mögötte van

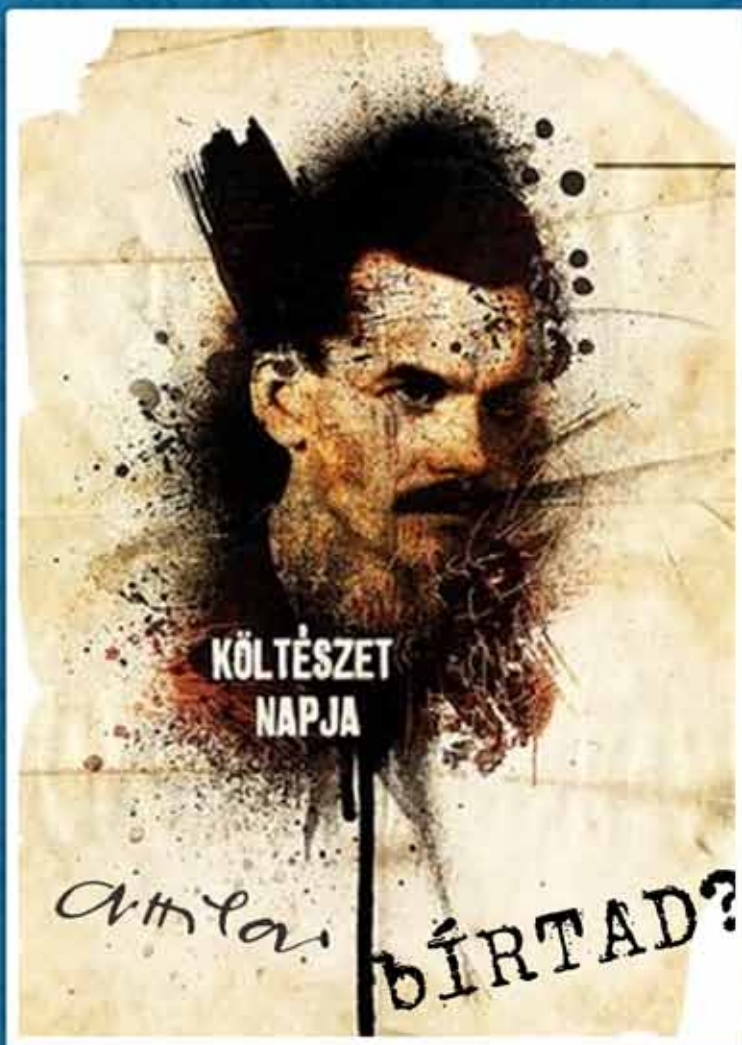
V E G K E P (P)

Tegyétek félre a versengést,
a mértéktelen
személyi nagyravágyást,
a ki-ha-én-nem
magatartást!
Mindenki ott
tegye meg a magáét,
ahova az élet állította!

Mindszenty József

2012 MINDSZENTY EMLÉKÉV

ÁPRILIS

Bolond idő, esős-napos tavasz,
kertben, gomblukban kis, színes virágok,
az Április egy szerelmes kamasz,
telisóhajtja széllel a világot.

Belülről úgy feszítik már a gondok,
hogy kikapcsolja nadrágján a gombot,
s könnyít magán ezüst sliccét kitérván:
ragyog az égen szépívű szivárvány.

Varró Dániel

PIARISTA
ÖREGDIÁK
TALÁLKOZÓ

10-17 óráig
focimeccsek
osztályok között

17.30-18.15
Czeplédi Zsolt:
A szegedi piarista közösség
jelene és jövője

18.30
vacsora,
majd kötetlen
együttlét 23.00-ig.

Jelentkezés, infó:

az egykori osztályfőnököknél,
vagy a zsova@szepi.hu
ill. a piros@szepi.hu
e-mail címen.

2012.
április
28.

